

Sammanträde – Skånes Effektkommission

Tid och plats

2022-10-05, klockan 14:00-16:00 via Microsoft Teams.

Medverkande

Anna Jähnke, Region Skåne
Louise Eklund, Region Skåne
Yvonne Augustin, Region Skåne
Samuel Johnsson, Region Skåne
André Törnkvist, Region Skåne
Anders Östlund, Öresundskraft
Marc Hoffman, Eon
Sezgin Kadir, Kraftringen
Jessica Fredsson, Ystad energi
Anneli Hultén, Länsstyrelsen
Per Tryding, Sydsvenska Industri- och handelskammaren
Martin Höhler, Eon
Henrik Svensson, Uniper
Kajsa Hedberg, C4 Energi

Frånvarande

Patric Åberg, Skånes kommuner
Pierre Månsson, Kristianstad kommun
Fredrik Ljunghill, Lunds kommun
Peter Danielsson, Helsingborgs stad

Tjänstepersoner

Jens Sörvik, Region Skåne

Johanna Lundström, Region Skåne
Sandra Johanne Selander, Länsstyrelsen
Jonas Kamleh, Malmö stad
Anders Fredriksson, Öresundskraft
Johanna Sjö, Region Skåne
Britt Karlsson Green, Region Skåne
Culjak Vinko, Ystad Energi
Sara Färlin Tynelius, Region Skåne
Rebecca Bergsten, Region Skåne
Sofie Andersson, Region Skåne
Annika Widmark Sjöstedt, Krafringen
Carolina Bouilly Eriksson, E.on
Carin Peters, Region Skåne

Dagordning

- Svenska Kraftnät om ACER:s förslag till nya elprisområden.
 - Del 1: Fördjupning
 - Del 2: Diskussion och beslut
- Gemensamt utspel från Effektkommissionen om Energiforskrapporten (förslag)
- Utvärdering av Skånes Effektkommissions arbete så långt (inkl. eventuellt behov av arbetsutskott)

Svenska Kraftnät redogör för ACER:s förslag till nya elprisområden

Del 1 Fördjupning

Dan Atsmon, elmarknadsutredare, Svenska Kraftnät redogör för processen kring ACER:s förslag till ny elprisområdesindelning i Sverige.

Bilderna bifogas minnesanteckningarna. Några nedslag och frågor från diskussionen listas nedan.

- Flödena av el- och energi har ändrats sedan elområdena bildades, då gick nästan allt i nord-sydlig riktning men nu mer öst-västlig

riktning.

- Eftersom TSO:erna (transmissionssystem operator) inte kom överens om hur flöden över nationsgränser ska regleras överfördes frågan till ACER.
- I augusti 2022 kom ACER:s förslag om alternativa indelningar. Förslaget bygger på nodprissimuleringar och tar hänsyn till vilken produktion, konsumtion och överföring som finns inom varje nod.
- SvK, som Sveriges TSO ger en rekommendation till regeringen som fattar beslut i frågan. Frågan går sedan vidare till EU som fastställer beslutet.
- Det är inte realistiskt att föreslå att Sverige ska ha ett (1) elprisområde.
- 2025 kan de nya områdena bli verklighet.
- En översyn av elområden innebär inte automatiskt att de ändras.
- Ett tjugotal utvärderingskriterier används för att slå fast elområden.
- Samtliga förslag från ACER till SvK innebär att dagens elområde 3 och 4 slås samman.
- BEKEN-modellen strider mot EU-rättens grundlag.
- Manuell förbrukningsfrånkoppling – beslutas lokalt. Upplevs som ett vanligt strömavbrott. Vilka geografier är det som det handlar om? Vilka snitt/områden?
 - Inte elområden utan mycket mer lokalt. Hur balansen ser ut i ögonblicket sker?
- Industrin skulle behöva early warning – dels för att anläggningarna utsätts för risker och produktionsbortfall, dels för att det kan ta lång tid att få i gång en produktionslinje igen.
 - Ibland kan man ha flera timmars framförhållning men ibland kan det behöva ske omedelbart. Om pristaket slagits i kommer en varningssignal – då kommer avkortning i dagen-före-marknaden och då kanske en del industrier och privatkonsumenter stryper sin

konsumtion.

- Är det marknadsskäl eller ett systemskyddsåtgärder som styr? Om det är en systemskyddsåtgärd? Kan man strypa exporten eller?
 - Det är nätskäl – för att förhindra nätkollaps. Kan strypa exporterande ledningar. Sker i samsyn med TSO på andra sidan. Alla verktyg är på bordet för att förhindra nätsammanbrott?

Frågor från Effektkommissionen till Svenska Kraftnät

- Hur hanterar SvK frågan om lokal produktion? Styrverktyget med prissignal ar historiskt inte fungerat i elområde 3 och 4.
- Vem är ansvarig för att nya elområden implementeras?
- Finns det behov av elområden i andra EU-länder än Sverige?
- Hur kan Sverige bli proaktiv när det gäller utveckling på el- och energiområdet? Hur kan vi skapa en bättre samverkan och tydligare synergier?
- Anser SvK att elprisområdena skapat rätt styrsignaler till marknaden för priset på el och energi?
- Finns det några samlade erfarenheter ”lessons learned” som vi kan dra nytta av nu när förutsättningarna på el- och energimarknaden förändrats?
- Finns det någon särskild viktning mellan utvärderingskriterierna för elområdesindelning.
- Viktigt att titta på vilka ”sekundäreffekter” elprisområdesindelningen får för konsumenter både privatkunder och företag.
- Höjningen av elnätspriset skapar ytterligare ansträngning i systemet.
- Vem ansvarar för prisfrågan?
- Hur arbetar SvK med motköp?

SvK ombeds svara skriftligen på dessa och andra, till Effektkommissionen, inskickade frågor. Svar från SvK skickas sedan till Effektkommissionen.

Del 2: Diskussion och beslut

Nedslag ifrån verkligheten, förberedda exempel från aktörer i Effektkommissionen.

Anneli Hultén, Länsstyrelsen:

- Länsstyrelsen kategoriserar energifrågan som en särskild händelse och en särskild stabschef är tillsatt.
- Länsstyrelsen har tagit fram regionala lägesbilder som skickas till Regeringskansliet så att nationell nivå kan bilda sig en uppfattning om läget ute i de olika regionerna.
- Energiförsörjningen är en viktig del av försvar- och totalförsvar.
- Länsstyrelsen stödjer kommunerna bland annat genom verktyget ”Styrel”.
- För att säkerställa att samhällsviktiga funktioner har den tillgång på el som krävs för att bedriva verksamhet har Energimyndigheten utvecklat processen Styrel. Det står för ”styrning av el till prioriterade elanvändare vid bristsituationer”.
- Den 17 oktober kommer både SvK och Energimyndigheten till Kristianstad för att diskutera situationen i Skåne.

Anders Östlund, Öresundskraft:

- Framtidens elsystem kommer att bli annorlunda. Hänsyn behöver tas till volym, tidpunkt för användning och hur flödena ser ut.
- Just nu upplever vi både en akut och en långsiktig kris.
- Marknadsinterventioner kommer att behövas.
- Effektkommissionen behöver bli mer operativa och konkreta i sitt påverkansarbete.

Per Tryding, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren:

- Osäkerheten och prisläget på el- och energi påverkar skånska företag i en mycket negativ riktning.

- Konkurrenskraften påverkas mycket negativt både av prisbilden, att orderboken blir tunnare och att risken för bortkoppling blivit reell. Detta leder inte bara till produktionsbortfall utan också till att utrustning kan gå sönder vilket kan bli mycket kostsamt.
- Det är viktigt med så god framförhållning som möjligt mot företagen när det gäller planerade nedstängningar.
- Motköp bör stimuleras.
- Känslighetsanalyser bör göras.

Gemensamt utspel från Effektkommissionen om Energiforsk-rapporten (förslag)

Hanteras tillsammans med punkten nedan.

Utvärdering av Skånes Effektkommissions arbete så långt (inkl. eventuellt behov av arbetsutskott)

Jens Sörvik, enhetschef Region Skåne, redogör för hur påverkansarbetet inom Skånes Effektkommission kan effektiviseras och operationaliseras.

Det är viktigt med kommunikation mot nationell nivå kopplat till Skånes specifika situation och att i de ersättningsystem som utformas designas så att faktiska kostnader ersätts.

Förslag på gemensamt utspel revideras utifrån de kommentarer som inkommit från deltagande aktörer.

Nästa möte

Förslag på datum i december skickas ut till Effektkommissionen.